

LEWIATAN

Polska Konfederacja
Pracodawców Prywatnych
Lewiatan
ul. Zbyszka Cybulskiego 3
00-727 Warszawa

tel. (+48) 22 55 99 900
fax (+48) 22 55 99 910
lewiatan@pkpplewiatan.pl
www.pkpplewiatan.pl

member of **BUSINESSEUROPE**

Warszawa, 27 kwietnia 2012 r.

PKPP/260/73/KK/2012

Pan
Piotr Benedykt Zientarski
Przewodniczący Komisji Ustawodawczej
Senat RP

Pan
Grzegorz Czelej
Przewodniczący Komisji Kultury i Środków Przekazu
Senat RP

Pan
Michał Seweryński
Przewodniczący Komisji Praw Człowieka, Praworządności i Petycji
Senat RP

Szanowni Państwo,

W odpowiedzi na zaproszenie do wyrażenia opinii w sprawie druku senackiego nr 63, Polska Konfederacja Pracodawców Prywatnych Lewiatan przekazuje niniejszym stanowisko w przedmiotowej sprawie.

Stanowisko dotyczy projektu nowelizacji ustawy prawo prasowe (Ustawa) w zakresie dostosowania systemu prawa do orzeczeń Trybunału Konstytucyjnego wydanych w dniach 4 maja 2004 roku oraz 1 grudnia 2010 roku, stwierdzających niezgodność norm prawnych dekodowanych z art. 46 ust. 1 (dot. odpowiedzialności) oraz niektórych przepisów rozdziału 5 ustawy z dnia 26 stycznia 1984 roku – Prawo prasowe (Dz.U. Nr 5, poz. 24 z późn. zm.).

Na gruncie proponowanego projektu o zmianie Ustawy istotnej modyfikacji ulega rozdział 5 Ustawy, dotychczas regulujący zasady publikacji sprostowań i odpowiedzi. Senacki projekt zmian przewiduje zupełne odejście od formy sprostowania wiadomości nieprawdziwej lub nieścisłej i proponuje zachowanie jedynie formy odpowiedzi, która odnosić się będzie zarówno do faktów jak i do opinii i ocen zawartych w materiałach prasowych.

Projekt dodatkowo wyłącza przesłankę konieczną do opublikowania odpowiedzi tj. dotychczas aby żądać opublikowania odpowiedzi należało wykazać, iż materiał dziennikarski zagraża dobrom osobistym osób lub instytucji, których dotyczy.

W przeciwieństwie do dotychczasowych norm znowelizowane przepisy nie zawierają możliwości samodzielnego zamieszczenia przez redaktora naczelnego wyjaśnień czyniących zadość funkcji sprostowania.

W założeniach projektu został wydłużony okres, w którym można nadesłać odpowiedź na materiał prasowy tj. dotychczas Ustawa przewidywała miesiąc, natomiast projekt zmian wskazuje trzymiesięczny termin.

Projekt nowelizacji Ustawy ogranicza odpowiedzialność karną i wyłącza karę ograniczenia wolności za nieopublikowanie odpowiedzi, skomentowanie lub zmienienie jej treści bez wiedzy autora. Tym samym pozostawiono grzywnę jako sankcję w przypadkach opisanych w zdaniu poprzedzającym.

Projekt senacki przewiduje również nałożenie na redaktora naczelnego obowiązku wskazania redaktora, który będzie ponosił odpowiedzialność karną za uchylanie się od obowiązku publikacji odpowiedzi prasowej. Przypadek ten jest jednak ograniczony do sytuacji, w której redaktor naczelny uzyska immunitet procesowy.

Ocena proponowanych zmian.

W pierwszej kolejności, zgodnie ze wskazaniem Ministerstwa Sprawiedliwości, należy zauważyć, że część zapisów senackiego projektu noweli Ustawy zawiera powtórzenie rozwiązań uznanych przez Trybunał Konstytucyjny za nieprecyzyjne i niejasne.

Realizując zadanie dostosowania obowiązujących przepisów do orzeczeń Trybunału Konstytucyjnego projekt senacki proponuje odejście od modelu sprostowania i pozostawienie jedynie zmodyfikowanej o cechy sprostowania odpowiedzi. Zaproponowana zmiana w żaden sposób nie realizuje orzeczeń Trybunału Konstytucyjnego, który w uzasadnieniu podnosi brak precyzji obowiązujących przepisów w zakresie oceny, która z form, czy sprostowanie, czy też odpowiedź będzie właściwa w odniesieniu do materiału prasowego. Trybunał Konstytucyjny jedynie nadmienia o modelach europejskich i ewentualnej rezygnacji z dwoistości form sprostowania prasowego, jednakże nie kosztem ochrony prawnej, wskazując, iż ochrona winna przysługiwać w jak najszerszym zakresie.

Dlatego też wyłączenie instytucji sprostowania nie wydaje się do końca właściwe, tym bardziej, że zmodyfikowana forma odpowiedzi na nieprawdziwe, nierzetelne lub nieścisłe materiały prasowe może okazać się niewystarczająca i może znacznie obciążyć redakcję.

W dalszej części negatywnie należy ocenić wyłączenie obowiązku wykazania w odpowiedzi, że materiał prasowy zagraża dobrom osobistym. Zmiana może spowodować, że odpowiedź będzie zwykłą polemiką, która w rezultacie będzie musiała być wydrukowana, uwzględniając przy tym, że objętość odpowiedzi nie może przekraczać dwukrotności fragmentu, którego odpowiedź dotyczy. Powyższe może spowodować nadmierne obciążenie dla redakcji, które powinny liczyć się z zaistnieniem sytuacji, gdzie będą obowiązane do zamieszczania polemiki z każdą publikowaną treścią.

Niekorzystne wydaje się również wydłużenie terminu nadesłania odpowiedzi, który zostaje zwiększony aż trzykrotnie.

Negatywnie należy ocenić zmiany dotyczące odpowiedzialności karnej za nieopublikowanie odpowiedzi, skomentowanie lub zmienienie jej treści bez wiedzy autora. Należy zwrócić uwagę, że Trybunał Konstytucyjny w orzeczeniu z 2010 roku uchylił art. 46 Ustawy, wyłączając tym samym odpowiedzialność karną redaktora naczelnego, natomiast senacki projekt zmian jedynie ogranicza odpowiedzialność do kary grzywny.

Zwracamy także uwagę na budzące wątpliwość ustalenia w senackim projekcie zmian Ustawy zapisów dotyczących wyznaczenia przez redaktora naczelnego redaktora, który będzie odpowiedzialny za uchylanie się od obowiązku publikacji odpowiedzi prasowej. O ile rzeczywiście sytuacja dotyczy tylko przypadku uzyskania przez redaktora naczelnego immunitetu procesowego to i tak powstaje poważne zastrzeżenie w zakresie kreowania odpowiedzialności karnej za cudzy czyn, co pozostaje w sprzeczności z konstytucyjną zasadą indywidualizacji odpowiedzialności karnej.

Z poważaniem,

Henryka Bochniarz
Prezydent Polskiej Konfederacji Pracodawców Prywatnych Lewiatan